

Mametraka ny Fahitana i Roma - Isa Iraika Ambin'ny Folo

Fahatakarana ny Fampiharana Telo Henry ny Faminaniana: ny 11 Septambra 2001 sy ny Dingam-pitsapana Farany ho an'ny Adventisma Laodiseana

Jeff Pippenger
2024-08-30

Tahaka ny nanamafisan'ny 11 Aogositra 1840 ireo fitsipika neken'i Miller, dia taorian'ny 11 Septambra 2001 dia hitan'izay vonona hahita fa ireo foto-kevitra ara-paminaniana noraisin'ny Future for America no fomba fiasa marina ara-Baiboly momba ny ranonorana farany, araka ny voambara ao amin'ny Isaia toko faha-valo amby roapolo. Ny fampiharana ny tsipika fanavaozana eo ambonin'ny tsipika fanavaozana, araka ny asehon'ny tantara masina, no nanorina fa ny 11 Septambra 2001 dia famerenana ny 11 Aogositra 1840.

Hita fa tamin'ny nidinan'ilay anjely mahery ao amin'ny Apokalypsy faha-10 tamin'ny taona 1840, dia naneho tandindona ny fidinany tamin'ny taona 2001 Izy. Samy nidina ireo anjely roa ireo tamin'ny fotoana nahatanterahan'ny faminaniana momba ny finoana silamo. Avy eo dia nitombo ny hetsika, raha namaly ny fahombiazan'ny fomba fiasa ny lehilahy sy ny vehivavy. Ny fitarihan'ny Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito Laodiseana dia nolalovana tamin'ny andro farany tamin'ny taona 1989, ary ankehitriny io fiangonana io dia niditra tao amin'ny dingam-pitsapana farany ho azy, raha nanomboka nifidy ny hetsiky ny anjely fahatelo ho mpitondra teniny amin'ny andro farany ny Tompo.

Ny fitsipika ambony indrindra tamin'ireo fitsipika nomena ho an'ny andro farany dia ny fampiharana intelo ny faminaniana. Indrindra tamin'izany fotoana izany no nisian'ny fampiharana intelo ny loza telo, izay nanohana mazava tsara ny zava-nitranga tamin'ny 11 Septambra 2001. Rehefa nodinihina tamim-pahitsiana izany fahamarinana izany, ireo izay tamin'izany fotoana izany dia notarihina ho amin'ny “lalana fahiny” an'i Jeremia, tamin'ny fo nitady ny fahamarinana, dia nanaiky ho manan-kery ny fahatanterahan'ny faminaniana, miaraka amin'ny maha-marina ireo fitsipiky ny fandikana ny faminaniana noraisin'ny hetsiky ny anjely fahatelo.

Hita fa ny fahatakarana marina nentin'ireo mpisava lalana momba ny tantaran'ny loza voalohany ao amin'ny Apokalypsy toko faha-sivy dia nisolo tena ny finoana silamo. Hita fa i Mohammed, mpaminany sandoka, no mpanjakan'izany tantara izany. Tao amin'izany tantara izany dia hanafika ny Fanjakana Romanina ny finoana silamo, ary ny fomba fiadiany dia nofaritana manokana ho famelezana tampoka sy tsy ampoizina. Amin'izany lafiny izany dia takatra fa ny fomba fiadian'ny finoana silamo mihitsy no nanome ny fakany ara-pitenenana ho an'ilay teny hoe “assassin.” Tao amin'izany tantara izany dia handratra ny tafik'i Roma ny finoana silamo, ary nifarana teo ambanin'ny tsipiky ny faminaniana ara-potoana naharitra dimampolo amby zato taona izany vanim-potoana izany. Rehefa nifarana tamin'ny 27 Jolay 1449 izany faminaniana ara-potoana

izany, dia nanomboka ny faminania ara-potoana sy ny tantaran'ny loza faharoa.

Nomboka tamin'izay ny faminania ara-potoana hafa, dia telo zato sy iraka amby sivifolo taona sy dimy ambin'ny folo andro, izay nifarana tamin'ny 11 Aogositra 1840. Tao amin'izany tantara izany, ilay mpanapaka izay naneho ny asa faminania'ny finoana silamo dia i Ottman, izay efa nanehoana tandindona tamin'i Mohammed tao amin'ny tantaran'ny loza voalohany. Milaza ny toko fahasivy fa ao amin'ny tantaran'ny loza faharoa, ny finoana silamo dia hamono ny tafik'i Roma. Mbola hampihatra ihany izy ireo ny fomba fanaon'ny ady, dia ny famelezana tampoka sy tsy ampoizina; nefa tao amin'izany tantara izany no namoronana ny nampiasana voalohany ny vovon-tafondro, koa ny loza faharoa dia naneho fomba ady izay asehon'ny fanafihana tampokan'ny mpamono an-tsokosoko, sady nahatafiditra koa ny zavatra mipoaka.

Tamin'ny 11 Septambra 2001, namely tampoka tamin'ny alalan'ny baomba mipoaka ny loza fahatelo an'ny Silamo tamin'ireo tafika ara-panahin'i Roma. Io zava-nitranga io no nanamarika ny fiandohan'ny andalana maromaro amin'ny fahamarinana ara-paminania, nefa hita mazava fa naorina teo ambonin'ireo vavolombelona roa teo aloha, dia ny loza voalohany sy faharoa, izany. Nampiseho mazava ilay zava-nitranga fa tahaka ny fanomezam-pahefana tao amin'ny tantaran'ny Millerita tamin'ny 11 Aogositra 1840, rehefa tanteraka ny faminania'ny Silamo momba ny loza faharoa ary nidina ilay anjely ao amin'ny Apokalypsy faha-10, dia rehefa tonga ny faminania'ny Silamo momba ny loza fahatelo, dia nanamarika ny fidinan'ilay anjely ao amin'ny Apokalypsy faha-18 tamin'io daty io izany.

“Efa tonga aminao va ny filazana fa efa namborako hoe hofafan'ny onjan-dranomasina mahery i New York? Tsy mbola nilaza izany velively aho. Izao no nolazaiko: raha nijery ireo trano goavana natsangana tany aho, rihana ambonin'ny rihana, dia hoy aho: ‘Endrey ny loza mahatsiravina hiseho rehefa hitsangana Jehovah hampihorohoro mafy ny tany! Amin'izay dia ho tanteraka ny tenin'ny Apokalypsy 18:1–3.’ Ny toko fahavalo ambin'ny folo manontolon'ny Apokalypsy dia fampitandremana momba izay ho tonga amin'ny tany. Kanefa tsy manana fahazavana manokana aho momba izay hanjo an'i New York, afa-tsy izao ihany: fantatro fa indray andro any dia harodana ireo trano goavana any noho ny fihodinana sy fanonganana ateraky ny herin'Andriamanitra. Avy amin'ny fahazavana nomena ahy no ahafantarako fa misy fandranganana eto amin'izao tontolo izao. Teny iray avy amin'i Jehovah, fikasihana iray avy amin'ny heriny mahery, dia hianjera ireo rafitra mavesatra ireo. Hisy zava-miseho izay tsy hainay saintsainina ny hamafin'ny mahatahotra azy.” Review and Herald, 5 Jolay 1906.

Ny hetsiky ny Future for America dia hita tamin'izany fotoana izany, tamin'ireo izay vonona hahita, ho toy ny fitoviana amin'ny hetsika Millerita. Ny Islaman'ny loza fahatelo dia nanjary singa fototra tao amin'ilay hafatra nanomboka tamin'izay fotoana izay sy ho amin'ny manaraka. Nampianatra mazava ny Fanahy fa rehefa nidina ilay anjely ao amin'ny Apokalypsy dia ho tonga ny ranonorana farany.

“Ny ranonorana fara no hilatsaka amin'ny vahoakan'Andriamanitra. Anjely mahery iray no hidina avy any an-danitra, ary ny tany rehetra dia hazavain'ny voninahiny.” Review and Herald, 21 Aprily 1891.

Rehefa nanomboka nanokatra ny fahatakarana mivelatra kokoa momba ny ranonorana farany ny Liona avy amin'ny firenen'i Joda, dia notarihiny ho amin'ny bokin'i Joela ny olony, izay loharanom-pitodihana fototra momba ny ranonorana farany. Tamin'izany fotoana izany, ny sasany tamin'ireo lehilahy izay niaraka tamin'ilay hetsika taorian'ny 11 Septambra 2001 dia nanapa-kevitra fa ny bibikely ao amin'i Joela izay mandrava ny voalobok'Andriamanitra, ka mitarika ho amin'ny fifohazan'ny Antso Amin'ny Misasakalina, dia nisolo tena ny silamo. Tsy hitany, na tsy nety hitany, fa Roma no nosoloan'ireo bibikely tena izy.

Ny mazava mahery izay nateraky ny fanekena ny fampiharana intelo sosona ny faminaniana mikasika ireo loza telo dia nanampy fanohanana ara-lojika tsy nohamasinina ho an'ny filazany fa ny bibikely dia naneho ny silamo. Toy ny mahazatra mandrakariva, raha vao ekena ny fandikana manokana, dia misy fanolanana ny Soratra Masina atao mba hanohanana ilay foto-kevitra diso. Tamin'ny ezaka nataony hanamafisana ny heviny dia nasehony fa tsy azony ny foto-kevitra ny tandindona sy ny fahatanterahany.

Ao amin'ny fianarana teolojika sy ara-Baiboly, ny voambolana hoe “type” sy “antitype” dia ampiasaina ilazana fifandraisana misy eo amin-javatra roa, izay ny iray mialoha lalana na manambara mialoha ny iray hafa. Ity hevi-kevitra ity dia matetika tafiditra ao anatin'ireo sokajy midadasika kokoa hoe “aloky” sy “votoatiny.”

Ny tandindona dia tranga, olona, na rafitra iray ao amin'ny Testamenta Taloha izay manambara mialoha na manaloka mialoha tranga, olona, na rafitra mifandraika aminy ao amin'ny Testamenta Vaovao. Izy io dia miasa ho mpialoha lalana ara-panehoana an'ohatra. Ny antitandindona kosa dia ny fahatanterahana na ny fanatanterahana marina ilay tandindona. Izany no tena zava-misy izay efa nohalokalofofin'ilay tandindona mialoha. Ny hevitra ny hoe “aloka” sy “tena izy” dia mifanandrify amin'ny fifandraisana misy eo amin'ny tandindona sy ny antitandindona. Ny “aloka” dia maneho ny (tandindona), fa ny “tena izy” kosa maneho ny (antitandindona).

Koa aza misy olona hitsara anareo amin'ny amin'ny hanina, na amin'ny fisotro, na ny amin'ny andro firavoravoana, na ny tsinam-bolana, na ny Sabata; aloky ny zavatra ho avy ireo; fa an'i Kristy ny tena izy. Kolosiana 2:16, 17.

Fa ny lalàna, satria manana aloky ny zava-tsoa ho avy, fa tsy ny tena endriky ny zavatra, dia tsy mahatanteraka mandrakizay izay manatona amin'izany amin'ny alalan'ireo fanatitra ateriny isan-taona lalandava. Hebreo 10:1.

Tamin'ny adihevitra niseho taorian'ny 11 Septambra 2001 momba ny Joela, sy ny famantarana marina an'i Roma papaly ho voasary amin'ny bibikely efatra, ka mampiseho amin'izany ny fandravana miandalana ny Adventisma Laodiseana, ireo izay nanizingizina fa ny bibikely dia ny Islama, dia tsy vitan'ny hoe nanome lanja tsy nohamasinina ny fampiharana in-telo ny loza telo, fa nanondro koa ireo tandindona izay manondro ny antitipin'i Roma, ary nilaza fa ireo tandindona ireo no tena manondro ny Islama. Tamin'ny fanaovany izany dia nanaporofy izy ireo fa na tsy tena nahatakatra ny foto-kevitra ny tipy sy antitipy, na nino fa fomba mendrika hanamarinana ny tanjona ny fanodikodinana ireo tandindona.

Ao anatin'ny adihevitra ankehitriny mikasika an'i Roma, dia misy porofo indray fa ireo izay mifikitra amin'ilay hevitra diso fa i Etazonia no "mpandroba" ao amin'ny Daniela toko fahiraika ambin'ny folo, andininy faha-efatra ambin'ny folo, dia tsy mahazo tsara na ny fampiharana telo sosona ny faminaniana, na ny foto-kevitra ny tandindona sy ny fanatanterahana azy.

Rehefa ireo izay mitana ny hevitra fa i Etazonia no "jiolahy" ka mikatsaka ny hanohana ny toerany, dia mampiasa fampiharana avy amin'ny fampiharana intelo an'ireo Roma telo izy ireo, mba heverina fa hanaporoko fa Roma maoderina, dia ny fisehoana fahatelo an'i Roma, no i Etazonia. Mino izahay fa tsy minia mitondra fiampangana lainga izy ireo, fa maneho ihany ny tsy fahalalana jamba ny fitsipiky ny fampiharana intelo ny faminaniana; dia maka toetra ara-paminaniana iray an'ireo Roma roa voalohany izy ireo ka milaza fa toetra iray ao amin'ny tantaran'i Roma no mamantatra an'i Roma maoderina.

I Roma mpanompo sampy no fahatanterahana ara-paminaniana voalohany amin'i Roma telo sosona. Ao amin'ny Daniela toko faha-valo, ny Roma mpanompo sampy no tandroka kely lahy. Ao amin'ny toko faharoa, ny Roma mpanompo sampy no fahefam-panjakana. Ao amin'ny Daniela fito, ny Roma mpanompo sampy dia mizara ho fanjakana folo.

Ny fisehoana faharoan'i Roma dia Roma papaly, izay ao amin'ny toko fahavalo no tandroka kely vavy, ary ao amin'ny toko faharoa no fahefana ara-pivavahana, ary ao amin'ny toko fahafito no tandroka miteny fitenenan-dratsy sady manongotra tandroka telo. Roma jentilisa dia fahefana tokana, fa Roma papaly kosa dia fahefana roa lafy, maneho ny fiangonana papaly ho manjaka eo ambonin'ny fahefam-panjakana navelan'ireo rafitra ara-politika teo aloha an'i Roma jentilisa. Tamin'ny 1798, ny fahefana papaly dia nahazo ny ratra mahafaty azy, nefa tsy nitsahatra ho fiangonana izy; nitsahatra fotsiny tsy ho biby ao amin'ny faminaniana ao amin'ny Baiboly izy, satria nesorina ilay fahefana sivily izay efa nofeheziny teo aloha.

Ny Roma faharoa dia Roma papaly, ary tsy niasa ho hery (bibidia) ao amin'ny faminanian'ny Baiboly izy raha tsy tamin'ny fotoana nananany fahafahana hifehy ny herin'ny fanjakana mba hanatanterahana ny tetika fitenenan-dratsiny. Ny Roma voalohany dia hery tokana, ny Roma faharoa dia hery roa sosona, ary ny Roma fahatelo dia hery telo sosona. Ireo fisehoan'i Roma telo ireo dia fehezin'ireo fitsipika mitovy amin'ny fampiharana telo sosona rehetra amin'ny faminaniana. Ara-paminaniana dia misy loza telo, Babylona telo, Roma telo, ary Elia telo. Eo amin'ny lafin'ny tandindona sy ny tena fanatanterahana, ny fisehoana roa voalohany amin'ny fampiharana telo sosona rehetra dia tandindona izay manome ny aloky ny fanatanterahana fahatelo, izay no tena izy sy votoatin'ny fampiharana telo sosona amin'ny faminaniana.

Tamin'i Roma, ny toetoetran'ireo Roma roa voalohany dia manamarika fa samy nanome ny anaram-boninahitra hoe Pontifex Maximus ho an'ny mpitondra azy na i Roma jentilisa na i Roma papaly. Noho izany, ny anaram-boninahitry ny mpitondra ao amin'i Roma maoderina dia Pontifex Maximus, anaram-boninahitra izay tsy mba nomena na oviana na oviana ho an'ny filohan'i Etazonia. Ireo Roma roa voalohany dia handresy sakana ara-jeografia telo mba hanorenana ny fahefana eo ambonin'ny seza fiandrianana amin'ny vanim-potoana ara-tantara manokana misy azy avy. Tsy misy porofo fa i Etazonia dia nandresy sakana ara-jeografia telo talohan'ny 1798.

Ny Roma roa voalohany dia samy nanana fe-potoana voafaritra mazava izay nahafantarana fa hanapaka amin'ny fahefana fara tampony izy. Ao amin'ny andininy faha-efatra amby roapolo ao amin'i Daniela toko faha-iraka ambin'ny folo, Roma jentilisa dia aseho ho manjaka mandritra ny “andro iray,” na telonjato sy enimpolo taona, izay tena nataony nanomboka tamin'ny Adin'i Actium tamin'ny 31 talohan'i Kristy ka hatramin'ny taona 330 taorian'i Kristy. Imbetsaka kosa i Roma papaly no aseho ho manjaka mandritra ny enin-jato amby arivo sy roanjato taona taorian'ny nanesorana ireo tandroka telo, dia hatramin'ny 538 ka hatramin'ny 1798. Ao amin'ny Isaia toko faha-telo amby roapolo, Etazonia dia aseho ho manjaka mandritra ny fitopolo taona ara-tandindona, toy ny andron'ny mpanjaka iray; nefa tsy mba nanala sakana ara-jeografika telo mialoha ny fanapahany nandritra ireo fitopolo taona ara-tandindona ireo.

Roma maoderina dia aseho ho mandresy ireo sakana ara-jeografika telo, dia ny mpanjakan'ny atsimo, ny tany be voninahitra ary Egypta, ao amin'ny Daniela toko fahairaka ambin'ny folo, andininy faha-efapolo ka hatramin'ny faha-efapolo amby roa, ary rehefa resy ireo sakana telo ireo ka ampanaovina ny fanekena an'i Roma, dia mamorona ny firaisana telo sosona, dia ny dragona sy ny bibidia ary ny mpaminany sandoka. Ampahafantarin'i Jaona antsika koa fa sitrana ny ratra mahafaty nahazo ny bibidia papaly, ary avy eo dia manjaka efapolo amby roa volana ara-paminaniana izy.

Ary hitako ny iray tamin'ireo lohany toy ny voa mafy ho amin'ny fahafatesana; nefa sitrana ny feriny mahafaty azy; ary gaga ka nanaraka ilay bibidia izao tontolo izao rehetra izao. Ary niankohoka tamin'ilay dragona izay nanome fahefana an'ilay bibidia izy ireo; ary niankohoka tamin'ilay bibidia izy ireo ka nanao hoe: Iza no tahaka ilay bibidia? ary iza no mahay hiady aminy? Ary nomena vava nilaza zava-dehibe sy fitenenan-dratsy izy; ary nomena fahefana haharitra roa amby efa-polo volana izy. Apokalypsy 13:3–5.

Ny bibidia izay manjaka mandritra ny roa amby efapolo volana ara-panoharana rehefa sitrana ny feriny mahafaty dia ny fahefana romana.

Ny faminanian'ny Apokalypsy 13 dia manambara fa ilay fahefana asehon'ilay bibidia manana tandroka tahaka ny an'ny zanak'ondry dia hampiankohoka “ny tany sy izay monina eo aminy” hiankohoka amin'ny papazia—izay aseho eo amin'ny tandindona amin'ilay bibidia “tahaka ny leoparda.” ... Na amin'ny Tontolo Taloha na amin'ny Tontolo Vaovao, ny papazia dia handray fanomezam-boninahitra amin'ny alalan'ny haja omena ny andrim-panjakan'ny Alahady, izay miorina amin'ny fahefan'ny Fiangonana Romanina irery ihany.” Ny Ady Lehibe, 578.

Ny Roma voalohany, izay jentilisa, dia nanapaka tamim-pahefana fara tampony nandritra ny enimpolo amby telonjato taona, ho fahatanterahan'ny Daniela toko faha-iraka ambin'ny folo, andininy faha-efatra amby roapolo; ary izany dia nataony taorian'ny nanesorany sakana ara-jeografia telo, ho fahatanterahan'ny Daniela toko faha-valo, andininy faha-sivy.

Papal, ilay Roma faharoa, dia nanapaka tamin'ny fahefana fara tampony nandritra ny arivo sy roanjato sy enim-polo taona, ho fahatanterahan'ny andalan-teny maro ao amin'ny Soratra Masina; ary izany dia nataony rehefa avy nanala ireo sakana ara-jeografika telo, ho fahatanterahan'ny Daniela toko faha-fito, andininy faha-valo sy faha-roapolo.

Ny Roma maoderina dia mandresy ny mpanjakan'ny atsimo ao amin'ny andininy faha-efapolo amin'i Daniela toko faha-iraika ambin'ny folo, ary avy eo ao amin'ny andininy faha-iraika amby efapolo dia mandresy ny tany be voninahitra izy, ary ao amin'ny andininy faha-roa amby efapolo dia mandresy an'i Egipta izy. Ny Roma maoderina no mpanjakan'ny avaratra ao amin'ny Daniela toko faha-iraika ambin'ny folo.

Ny Rôma jentilisa, ilay Rôma voalohany, dia hery mpanenjika; ary ny Rôma papa, ilay Rôma faharoa, dia hery mpanenjika koa; koa noho izany, ny Rôma maoderina dia ho hery mpanenjika.

Ny Etazonia dia handray anjara amin'ny fanenjehana fahatelo tanterahin'i Roma maoderina, nefa izany dia tsy manondro an'i Etazonia ho ilay fahefana papaly, fa manondro fotsiny toetra iray amin'ny fifandraisan'i Etazonia amin'ilay fahefana papaly amin'ny andro farany.

Ireo izay maniry hiady hevitra fa i Etazonia no “mpandroba ny olonao” amin'ny andro farany dia mampiasa ny fampiharana telo sosona momba ireo Roma telo mba hamantarana amin'ny fomba diso an'i Etazonia. Ny fomba diso ampiasainy ao anatin'ny tontolon'ny fampiharana telo sosona dia mifototra amin'ny famantarana toetra iray ananan'ireo Roma roa voalohany, ary amin'ny fanizingizinana fa toetra ara-paminaniana an'i Roma, fa tsy i Roma tenany, no Roma fahatelo.

Asehon'izy ireo ho ny lalànan'ny Alahady ara-tantara voalohany navoakan'i Constantin tamin'ny taona 321 taor. J.K., ary avy eo ny lalànan'ny Alahady navoakan'i Roma papaly tamin'ny taona 538 taor. J.K., mba hilazana fa ny lalànan'ny Alahady ho avy tsy ho ela any Etazonia no mamaritra an'i Etazonia ho Roma maoderina; ary ampifangaroany koa ny fampiharany diso amin'ny fampifandraisana ny fampitandreman'i Jesosy handositra rehefa miseho ny “fahavetavetana mahadòna” izay nolazain'i Daniela, ho amin'ny lalànan'ny Alahady. Ny “fahavetavetana mahadòna” izay nolazain'i Jesosy dia manondro lalànan'ny Alahady roa amin'ny andro farany, kanefa tandindona hafa mihitsy izany, satria fampitandremana handositra izy io, fa tsy fampitandremana hihataka amin'ny mariky ny bibidia. Tsy mamaly akory ny heviny diso fa misy lalànan'ny Alahady roa voafaritra manokana amin'ny andro farany.

Koa rehefa hitanareo ny fahavetavetana mahamaha, izay nolazain'i Daniela mpaminany, mitsangana eo amin'ny fitoerana masina, (izay mamaky, aoka hahafantatra:) dia aoka izay any Jodia handositra ho any an-tendrombohitra; izay eo an-tampon-trano aoka tsy hidina haka zavatra ao an-tranony; ary izay any an-tsaha aoka tsy hiverina haka ny fitafiany. Ary lozan'izay bevohoka sy izay mampinono amin'izany andro izany! Fa mivavaha ianareo mba tsy ho amin'ny ririnina na amin'ny andro Sabata no handosiranareo. Matio 24:15–20.

“Ny fahavetavetana mahatonga fandravana, izay nampilazaina tamin'i Daniela mpaminany,” dia famantarana nomen'i Jesosy ny vahoakany, izay nanondro ny fotoana tokony handosiran'izy ireo ny fandranganana ho avy an'i Jerosalema, raha nanao fahirano i Roma jentilisa ary taorian'izany nandrava ny fitoerana masina sy ny tanàna hatramin'ny taona 66 ka hatramin'ny taona 70 taor. J.K.

I Jesosy dia nanambara tamin'ireo mpianatra nihaino Azy ny fitsarana izay hihatra amin'i Isiraely nihemotra tamin'Andriamanitra, ary indrindra fa ny famaliana miverina izay ho tonga aminy noho ny nandavany sy nanomboany ny Mesia tamin'ny hazo fijaliana. Famantarana tsy azo afangaro no hialoha ilay fiafarana mahatahotra. Ho tonga tampoka sy haingana ilay ora

mampangovitra. Ary ny Mpamonjy dia nampitandrina ny mpanaraka Azy hoe: “Koa raha hitanareo ny fahavetavetana mahatonga fandravana, izay nampilazain’i Daniela mpaminany, mitsangana eo amin’ny fitoerana masina, (izay mamaky, aoka izy hahafantatra,) dia aoka izay any Jodia handositra ho any an-tendrombohitra.” Matio 24:15, 16; Lioka 21:20, 21. Rehefa hatsangana eo amin’ny tany masina ny saina mpanompo sampin’ny Romanina, dia ilay tany izay niitatra furlonga vitsivitsy tany ivelan’ny mandan’ny tanàna, amin’izany ny mpanaraka an’i Kristy dia tsy maintsy hitady fiarovana amin’ny fandositra. Rehefa hita ilay famantarana fampitandremana, izay rehetra te handositra dia tsy mahazo mitaredretra....

“Tsy nisy Kristiana na dia iray aza ringana tamin’ny fandravana an’i Jerosalema. Efa nomen’i Kristy fampitandremana ny mpianany, ary izay rehetra nino ny teniny dia niambina ny famantarana nampanantenaina.... Tsy niandry ela akory izy ireo fa nandositra ho any amin’ny toerana azo antoka—dia ny tanànan’i Pella, tany amin’ny faritanin’i Perea, any an-dafin’i Jordana.” The Great Controversy, 25, 30.

Rehefa nanakaiky ny taona 538, dia nahatsapa ny Kristianina tamin’izany vanim-potoana izany fa efa voaparin’ny fahalotoana ny fiangonana noho ny fifanarahana nataony tamin’ny fivavahan’ny fanompoan-tsampy, ary nifototra tamin’ny fampitandreman’i Kristy sy niaraka tamin’ny fahazavana nomena tamin’ny alalan’ny fijoroana vavolombelon’ny apostoly Paoly ao amin’ny 2 Tesaloniana toko faharoa, dia nandositra ho any amin’ily efitra ara-paminaniana nandritra ny roa ambin’ny folo amby enimpolo amby zato taona izy ireo.

“Nefa, alohan’ny fihavian’i Kristy, dia mbola hisy fivoarana lehibe eo amin’ny tontolo ara-pivavahana, izay efa nambaran’ny faminaniana mialoha, tsy maintsy hitranga. Hoy ny nambaran’ny apostoly: ‘Aza mety ho voahozongozona haingana amin’ny sainareo, na ho taitra, na amin’ny fanahy, na amin’ny teny, na amin’ny taratasy toy ny avy aminay, ka hilaza fa efa antomotra ny andron’i Kristy. Aza avela hisy olona hamitaka anareo amin’ny fomba rehetra; fa tsy ho avy izany andro izany, raha tsy efa tonga aloha ny fialan-ko avy amin’ny finoana, ary aseho ilay lehilahin’ota, dia zanaky ny fandranganana; ilay manohitra sy manandra-tena ho ambonin’izay rehetra atao hoe Andriamanitra, na izay ivavahana; ka dia mipetraka eo amin’ny tempolin’Andriamanitra tahaka ny Andriamanitra izy, sady mampiseho ny tenany ho Andriamanitra.’”

“Tsy tokony hadika vilana ny tenin’i Paoly. Tsy tokony hampianarina fa izy, tamin’ny fanambarana manokana, dia efa nampitandrina ny Tesalonianina ny amin’ny fahatongavan’i Kristy eo noho eo. Ny toerana toy izany dia hiteraka fisafotofotoan’ny finoana; fa matetika ny fahadisoam-panantenana no mitarika ho amin’ny tsy finoana. Koa izany no nampitandreman’ny apostoly ny rahalahy mba tsy handray hafatra toy izany ho toy ny avy aminy; ary notohizany ny nanamafy ny zava-misy fa ny fahefana papaly, izay nohazavain’i Daniela mpaminany mazava tsara, dia mbola hitsangana ka hiady amin’ny olon’Andriamanitra. Mandra-pahatanterak’io fahefana io ny asany mahafaty sy miteny ratsy an’Andriamanitra, dia ho zava-poana ny hiandrasan’ny fiangonana ny fahatongavan’ny Tompony. “Tsy tsaroanareo va,” hoy ny fanontanian’i Paoly, “fa fony aho mbola teo aminareo, dia efa nilaza taminareo izany zavatra izany aho?”

“Mahatsiravina ireo fizahan-toetra izay hamelezana ny fiangonana marina. Na dia tamin’ny fotoana nanoratan’ily apostoly aza, dia efa nanomboka niasa ny ‘zava-miafin’ny heloka’. Ny fivoarana izay mbola hitranga amin’ny ho avy dia ho ‘araka ny fiasan’i Satana amin’ny hery rehetra sy famantarana ary fahagagana mandainga, ary amin’ny fitaka rehetra avy amin’ny tsy fahamarinana ao amin’izay ho very.”

“Manetriketrika indrindra ny fanambaran’ny apostoly mikasika ireo izay handà tsy handray ‘ny fitiavana ny fahamarinana.’ ‘Ary noho izany antony izany,’ hoy ny nambarany momba izay rehetra handà an-tsitraro ny hafatry ny fahamarinana, ‘Andriamanitra no hampandeha fampiviviana mahery eo aminy, mba hinoany ny lainga; mba hohelohina izy rehetra izay tsy nino ny fahamarinana, fa nankafy ny tsy fahamarinana.’ Tsy mahazo mandà tsy misy sazy ny fampitandremana izay alefan’Andriamanitra amin’ny famindram-pony ny olona. Amin’ireo izay maharitra mivily tsy hihaino izany fampitandremana izany, dia esorin’Andriamanitra aminy ny Fanahiny, ka avelany ho eo ambanin’ny fitaka izay tiany izy.” Asan’ny Apostoly, 265, 266.

Ny marimaritra iraisana teo amin’ny fanompoan-tsampy sy ny fiangonana no famantarana fampitandremana izay nitarika ny Kristiana tamin’izany vanim-potoana izany hisaraka amin’i Roma papaly; nefa tokony homarihina fa ny fahazavana izay nentin’i Paoly hanampy amin’ny fampitandreman’i Jesosy mba handosirana dia ilay andalan-teny ihany koa izay tonga tamin’i William Miller ho fantany fa ny “isan’andro” ao amin’ny bokin’i Daniela dia maneho an’i Roma mpanompo sampy. Ny fifandraisana ara-paminaniana misy eo amin’i Roma mpanompo sampy izay misakana, ary avy eo miala mba hahafahan’i Roma papaly miakatra eo amin’ny seza fiandrianana, dia fahamarinana tsy maintsy takarina; fa ny vokatry ny tsy fahafantarana io fifandraisana ara-paminaniana io dia hitondra fitaka mahery amin’ireo izay tsy tia izany fahamarinana izany. I Sister White dia miresaka io tantara io ihany koa:

“Nila tolona feno famoizam-po no nilaina ho an’ireo izay te-ho mahatoky mba hiorina mafy hanohitra ireo fitaka sy fahavetavetana izay nafenina tao ambanin’ny fitafiana ara-pisoronana ka nampidirina tao amin’ny fiangonana. Tsy nekena ho fenitry ny finoana ny Baiboly. Ny foto-pampianarana momba ny fahafahana ara-pivavahana dia nantsoina hoe hevi-diso, ary ireo izay nanohana izany dia nankahalaina sy nolavin’olona.”

“Taorian’ny ady mafy sy naharitra ela, dia nanapa-kevitra ireo vitsy mahatoky fa handrava ny firaisana rehetra amin’ily fiangonana nihemotra amin’ny finoana, raha mbola mandà tsy hanafaka ny tenany amin’ny lainga sy ny fanompoan-tsampy izy. Hitan’izy ireo fa tena filàna tsy azo ialana ny fisarahana raha te hankatò ny tenin’Andriamanitra izy ireo. Tsy sahiny ny nandefitra tamin’ireo fahadisoana mahafaty ho an’ny fanahiny manokana, na ny hametraka ohatra izay hampidi-doza ny finoan’ny zanany sy ny taranany. Mba hiantohana ny fiadanana sy ny firaisana dia vonona izy ireo hanao izay fanekena rehetra mifanaraka amin’ny tsy fivadihana amin’Andriamanitra; nefa tsapany fa na dia ny fiadanana aza dia lafo loatra raha vidina amin’ny fanaovana sorona ny foto-kevitra. Raha tsy azo antoka ny firaisana afa-tsy amin’ny fampandefitra ny fahamarinana sy ny fahitsiana, dia aoka hisy ny tsy fitoviana, ary na dia ady aza.” The Great Controversy, 45, 46.

Ny fifandraisana ara-paminaniana eo amin'i Etazonia sy ny fahefana papaly amin'ny andro farany dia efa naseho ho tandindona sy nohamafisin'i Paoly tamin'ny fanondroany ny fifandraisana nisy teo amin'i Roma jentilisa sy i Roma papaly mialoha ny taona 538 A.D. Ao amin'ny fampiharana intelo an'i Roma, i Roma jentilisa no nahatanteraka ny tenin'i Jesosy izay nanondro ny fahavetavetana mahatonga faharavana ho famantarana handosirana, ary i Roma papaly koa dia nahatanteraka ny tenin'i Jesosy. Sister White dia manondro fahatanterahana hafa amin'ny tenin'i Kristy.

“Tsy fotoana izao ho an'ny vahoakan'Andriamanitra hametrahany ny fitiavany na hanangonany ny harenany eto amin'izao tontolo izao. Tsy lavitra intsony ny andro izay, tahaka ny mpianatra voalohany, hanerena antsika hitady fialofana any amin'ny toerana laho sy mitokana. Tahaka ny nanaovan'ny tafika romana fahirano an'i Jerosalema no famantarana ho amin'ny fandosiran'ny Kristiana tany Jodia, dia toy izany koa ny fandraisan'ny firenentsika fahefana amin'ny famoahana didy manery ny fitandremana ny sabata papaly no ho fampitandremana ho antsika. Amin'izay fotoana izay dia ho tonga ny fotoana hialana amin'ny tanàn-dehibe, ho fiomanana amin'ny hialana amin'ny tanàna madinika hankany amin'ny fonenana mitokana any amin'ny toerana miafina eny an-tendrombohitra.” Testimonies, boky faha-5, 464.

Ho an'ireo Kristiana tamin'ny vanim-poton'i Kristy, ilay fampitandremana no nanondro ny fotoana handosirana an'i Jerosalema. Tamin'ny taonjato fahadimy sy fahenina, ilay fampitandremana ho an'ny Kristiana dia nitarika azy ireo handositra ho any an-efitra.

Ary nandositra nankany an-efitra ravehivavy, izay misy toerana voamana ho azy avy amin'Andriamanitra, mba hamahanana azy any mandritra ny arivo sy roanjato ary enim-polo andro.... Ary nomena elatra roa tahaka ny an'ny voromahery lehibe ravehivavy, mba hanidinany ho any an-efitra, ho any amin'ny fonenany, izay amelomana azy mandritra ny andro iray sy andro roa ary antsasaky ny andro, lavitry ny tavan'ny menarana. Ary ilay menarana namoaka rano avy tamin'ny vavany tahaka ny riaka hanaraka an-dravehivavy, mba hahatonga azy ho voasehon'ny riaka. Fa ny tany nanampy an-dravehivavy, ary ny tany nisokatra vava ka nitelina ny riaka izay naloan'ilay dragona avy tamin'ny vavany. Dia tezitra tamin-dravehivavy ilay dragona ka nandeha hiady tamin'ny sisa amin'ny taranany, dia ireo izay mitandrana ny didin'Andriamanitra sy manana ny filazantsaran'i Jesosy Kristy. Apokalypsy 12:6, 15–17.

I Jesosy mandrakariva no anehoany amin'ny fiandohan'ilay zavatra ny fiafaran'ny zavatra iray, fa Izy no Alfa sy Omega. Ny fampitandremana momba ny fahavetavetana mahatsinjo fandravana teo amin'ny tantaran'i Roma papaly dia fantatra rehefa nekena fa ny fahefana papaly no nitsangana teo amin'ny fitoerana masina.

Voarakitra ao amin'i Matio sy Marka ary Lioka izany fampitandremana izany, ary samy manana fiovaovana madinika eo amin'ny voambolana ny filazana tsirairay. Izao no ambaran'i Matio: “Koa amin'izany, raha hitanareo ny fahavetavetana mahavery, izay nolazain'i Daniela mpaminany, mijoro eo amin'ny fitoerana masina,” ary izao no ambaran'i Marka: “raha hitanareo ny fahavetavetana mahavery, izay nolazain'i Daniela mpaminany, mijoro eo amin'izay tsy tokony

hisy azy.” Izao kosa no ambaran’i Lioka: “raha hitanareo fa voahodidin’ny miaramila Jerosalema, dia fantaro fa efa akaiky ny fandravana azy. Ary amin’izany aoka izay any Jodia handositra ho any an-tendrombohitra.”

Ireo fijoroana vavolombelona telo ireo dia mihatra miaraka avokoa. Amin’ny fampiharana manokana kokoa, ny filazan’i Lioka fa voahodidin’ny tafika i Jerosalema dia manondro ilay fampitandremana fa rehefa nanomboka ny fahirano an’i Jerosalema i Roma jentilisa tamin’ny taona 66 taor. J.K., dia tsy maintsy nandositra avy hatrany ny Kristianina mbola tao Jerosalema. Ny filazan’i Matio momba ny “toerana masina” dia mifanaraka amin’ny fanondroan’i Paoly ilay “lehilahin’ny fahotana” izay “mipetraka ao amin’ny tempolin’Andriamanitra ka mampiseho ny tenany ho Andriamanitra,” ka izany no misolo tena ny fahatanterahan’ny “fahavetavetana mahatonga fandravana” amin’ny alalan’ny fahefana papa. I Marka kosa dia manondro ny fahavetavetana mahatonga fandravana mitsangana eo amin’izay tsy tokony hisiany, ary izany dia mifandraika amin’ily fampitandremana handositra nomena ny Advantisma amin’ny andro farany. Ny roa amin’ireo fampitandremana ireo dia ampifandraisina amin’ily didy hoe izay mamaky ny fampitandremana dia aoka hahafantatra, ary izy rehetra dia miresaka famantarana iray izay natao hampahafantatra ny Kristianina tamin’izany vanim-potoana izany mba handositra.

Ny fampiharana diso momba ny fampiharana avo telo sosona, izay avadiky ny filazan’ireo milaza fa ny “mpandroba amin’ny vahoakanao” dia i Etazonia, dia manondro fa rehefa tanteraka eo amin’ny lalàn’ny Alahady any Etazonia ny “fahavetavetana mahatonga fandravana”, dia ilay lalàn’ny Alahady izay ampiharina amin’izay no manondro an’i Etazonia ho Roma Maoderina, satria i Roma jentilisa sy i Roma papa dia samy efa nampihatra lalàn’ny Alahady taloha.

Ny olana amin’izany fampiharana diso izany dia ny hoe ny lalàna Alahady navoakan’i Roma jentilisa dia natao tamin’ny taona 321 taor. J.K., kanefa ny fahatanterahan’i Roma jentilisa ny “fahavetavetana mahatonga fandravana” dia efa tanteraka tamin’ny taona 66 taor. J.K., izany hoe 255 taona talohan’ny lalàna Alahady tamin’ny taona 321 taor. J.K. Toy izany koa, ny marimaritra iraisana izay namokatra ny “lehilahin’ota” dia efa nitranga sahady tamin’ny andron’i Paoly, izay nilaza hoe: “fa ny zava-miafin’ny tsi-fankatoavan-dalàna dia efa miasa sahady,” nefa ny lalàna Alahady papaly dia tonga efa mihoatra ny efatra zato taona tatỳ aoriana. Ireo vavolombelona roa voalohany ao anatin’ny fampiharana telo sosona ny faminania no mametraka ny toetra mampiavaka ny fahatanterahana fahatelo amin’ny andro farany. Ny “fahavetavetana mahatonga fandravana” amin’ny andro farany, miorina amin’ny vavolombelona ara-tantara roa sy ny firaketana ara-Baiboly telo momba ny tenin’i Kristy, dia maneho fampitandremana handosirana, fa tsy ny fampiharana an-tery ny lalàna Alahady.

Ao amin’ny lahatsoratra manaraka dia hodinihintsika amin’ny antsipiriany ny antony maha-diso ilay fampiharana eo amin’ny tontolon’ireo fitsipika efa miorina mifandraika amin’ny fampiharana telo sosona ny faminania, ary ny antony maha-fandisoana ny tantara ara-paminania ny famantarana ny lalàn’ny Alahady ao amin’ny tontolon’ny fampitandremana nomen’i Kristy.

“Ity marimaritra iraisana teo amin’ny fanompoan-tsampy sy ny Kristianisma ity dia niteraka ny fivoaran’ily ‘lehilahin’ny ota’ izay efa voalaza mialoha ao amin’ny faminania ho manohitra

sy manandratra ny tenany ho ambonin' Andriamanitra. Io rafitra goavana amin'ny fivavahana diso io dia sanganasan'ny herin'i Satana—tsangambaton'ny ezaka ataony hampipetraka ny tenany eo ambonin'ny seza fiandrianana mba hanapaka ny tany araka ny sitrapony.” The Great Controversy, 50.